

การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ศกวรรณ พาเรือง¹ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย² พงศ์เทพ จิระโร³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ พัฒนาคำประกอบสมรรถนะและตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา สร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา และประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ (1) ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์จำนวน 17 ท่าน และ (2) นักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ 3 ประเภทสถาบัน จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบวัดสมรรถนะตามการรับรู้ของตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IQR) ค่า t-test One-way ANOVA และ Scheffe's test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า (1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ มีจำนวน 12 ด้าน (2) ตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ที่พัฒนาโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom Taxonomy สามารถจำแนกสมรรถนะได้ 3 กลุ่ม 83 ตัวบ่งชี้ (3) แบบวัดสมรรถนะตามการรับรู้ของตนเอง (Self-Report) ด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ สามารถจำแนกเป็นรายชื่อ ตามรายสมรรถนะจำนวน 12 ด้าน รวม 83 ตัวบ่งชี้ และ (4) ผลการวัดสมรรถนะนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ทั้ง 12 ด้าน พบว่า จำแนกได้ในระดับสมรรถนะสูง และระดับสมรรถนะปานกลาง

คำสำคัญ: สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน; นักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์; การศึกษาสมรรถนะ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

ศกวรรณ พาเรือง, วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และพงศ์เทพ จิระโร. (2563). การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์. *วารสารดุชนิพนธ์ทางสังคมศาสตร์*, 10(2), 393-405.

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จ.ชลบุรี 20131, ประเทศไทย

อีเมล: skonwan@yahoo.com

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

A Study of the Pedagogy Competency of Student Teachers

Skonwan Paruang¹ Vichit Suratreungchai² Pongthep Jiraro³

Abstract

This research article are objectives examines to analyze the basic information on pedagogical competencies of the students in the faculties of education, to develop the component and measurement the pedagogy competency of the students, to construct a tool for pedagogical competence assessment, and to evaluate the students' pedagogical competencies. The sample groups are consisted of (1) The 17 experts who provided the information on the components and indicators of the pedagogy competency of the students from the faculty of education. (2) 400 students from the faculties of education of 3 university. Instruments used in the research are consisted of Expert Interviewing form, Self-evaluate competency measurement form. Data of the study were analyzed by means of content analysis, frequency counts, percentages, means, median, standard deviations, inter-quartile range (IQR), t-tests, one-way ANOVA, Scheffe' tests and Pearson correlation coefficients.

The result findings can be categorized into 4 parts. Firstly, it was found that there were 12 aspects of pedagogical competencies of the students in the faculties of education. Secondly, based on Bloom's Taxonomy of Learning Theory, it revealed that the pedagogical competencies of the students from the faculties of education could be divided into 3 main groups with 83 indicators. Thirdly, based on the data from the self-report form on perceptive competencies for the students, it was found that their competencies could be divided into 12 aspects with 83 indicators. Fourthly, it revealed that the pedagogical competencies of the students in the 12 aspects as the aforementioned could be divided into 2 levels: high and moderate.

Keywords: Pedagogy Competency; Pedagogical Competencies; Pedagogical Competence; Student Teachers; Competency-Based Education

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Paruang, S., Suratreungchai, V., & Jiraro, P. (2020). A study of the pedagogy competency of student teachers. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 10(2), 393-405.

¹ Faculty of Education, Burapha University

169 Long-Hard Bangsaen Road, Saensook, Muang, Chonburi 20131, Thailand

E-mail: skonwan@yahoo.com

^{2,3} Faculty of Education, Burapha University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกเตรียมการ และกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันเป็นเป้าหมายที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของคนในประเทศ เนื่องจาก “คน” ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่ความก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน จากข้อมูลการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทยกับนานาชาติ อาทิเช่น ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ (International Institute for Management Development-IMD) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานระดับสากล ในปี พ.ศ. 2559 ผลการจัดอันดับประเทศต่างๆ ทั่วโลก 61 ประเทศ ภาพรวม 255 ตัวชี้วัด จากข้อมูล 2 ทาง คือ ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลจากการสำรวจ และนำเสนอ เปรียบเทียบองค์ประกอบ 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของภาครัฐ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีด้านการศึกษา เป็นหนึ่งในปัจจัยย่อยของปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ผลการจัดอันดับ พบว่า ประเทศที่มีสมรรถนะดีขึ้นมาจากปี พ.ศ. 2558 ได้แก่ ไอร์แลนด์ (ดีขึ้น 9 อันดับ) เนเธอร์แลนด์ (ดีขึ้น 7 อันดับ) ลัตเวีย สาธารณรัฐสโลวัก และสโลวีเนีย (ดีขึ้น 6 อันดับเท่ากัน) บัลแกเรีย (ดีขึ้น 5 อันดับ) สวีเดนและอาร์เจนตินา (ดีขึ้น 4 อันดับเท่ากัน) ขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วยังคงรักษาสมรรถนะดีเด่นไว้ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ฮังการี สวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และสวีเดน โดยเฉพาะประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียที่มีสมรรถนะดีขึ้นหรือสามารถรักษาระดับเดิมไว้ได้

ส่วนด้านความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของไทย พบว่า ภาพรวมของสมรรถนะด้านการศึกษาในภาพรวม ปี 2559 ประเทศไทยอยู่ที่อันดับที่ 52 จากทั้งหมด 61 ประเทศลดลง 4 อันดับ จากปี 2558 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา พิจารณาจากอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 53 (ร้อยละ 79.6) เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 ประเทศไทยมีอันดับลดลง 1 อันดับ อยู่อันดับ 52 (ร้อยละ 79.5) ซึ่งต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ในปี 2559 ด้านคุณภาพการศึกษาโดย IMD พิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ ได้แก่ อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คน ที่สอนระดับมัธยมศึกษา เท่ากับ 19.91 : 1 (อันดับ 54) ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษา พบว่า มีผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 18 (อันดับ 52) ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี (ผลการทดสอบ PISA) (อันดับ 44) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) (อันดับ 57) การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนได้คะแนน 4.09 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน สมรรถนะการศึกษาไทย ในเวทีสากล ปี 2559 (IMD 2016) (อันดับ 49) และอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปี (อันดับ 45) ด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา พิจารณาจากงบประมาณ ด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ในปี 2559 ประเทศไทยมีการลงทุนทางการศึกษาร้อยละ 3.9 ของ GDP (อันดับ 43) งบประมาณรายจ่าย ด้านการศึกษาต่อประชากร จำนวน 246 เหรียญสหรัฐ (อันดับ 53) ซึ่งน้อยกว่าประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก และงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา ต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.7 (อันดับ 33) จำนวนนักศึกษาต่างชาติ ที่เข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยต่อประชากร 1,000 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.32 (อันดับ 51) ขณะที่จำนวนนักศึกษาในประเทศที่ไปศึกษาต่อ

ต่างประเทศต่อประชากร 1,000 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.39 (อันดับ 51) และด้านระบบการศึกษาของไทยที่ตอบสนองต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีคะแนนการประเมิน 4.30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน (อันดับ 44) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ประเมินสมรรถนะด้านการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่สามารถตอบสนองต่อความสามารถในการแข่งขัน มีคะแนนผลการประเมินเท่ากับ 4.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน (อันดับ 47) การบริหาร จัดการศึกษา ที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจได้คะแนน 5.26 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน (อันดับ 45) และทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ได้ 3.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน (อันดับ 52) กล่าวโดยสรุป สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับที่ไม่ดีมากนัก และยิ่งถ้าหลังจากหลายประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ทั้งด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษาด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และด้านการศึกษาที่สามารถตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Office of the Education Council, 2018)

ซึ่งสาเหตุดังกล่าว มีการวิเคราะห์อุปสรรคส่วนหนึ่งว่า เนื่องจากในสถานศึกษามีการขาดแคลนบุคลากรผู้สอนที่มีมาตรฐาน และขาดประสบการณ์การสอน ทำให้การพัฒนาทักษะผู้เรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ระบบการศึกษาสามัญในระบบไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ประเทศไทยไม่มีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับด้านการจัดการเรียนรู้ในระบบการศึกษา รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในอนาคต ดังนั้น เราควรต้องกำหนดในเรื่องของสมรรถนะ และรับรองสมรรถนะของวิชาชีพต่างๆ ด้านความรู้ ทักษะ

เพื่อวัดผู้ที่ผ่านระบบการศึกษาจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพ หรือปริญญาเมื่อก้าวไปสู่วิชาชีพต่างๆ แล้ว มีคุณวุฒิ หรือทักษะตามแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการจริงในสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองโดย Paje (2010) กล่าวโดยสรุปว่า “การศึกษาและพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างครูให้บังเกิดศักยภาพทางสมรรถนะที่สูงก้าวสู่ความเป็น “ครูมืออาชีพ” (professional teacher) ที่แท้จริง”

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังให้เป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการจัดการศึกษา และพัฒนาสมรรถนะและตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอนให้ตรงวัตถุประสงค์ และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และประเมินผลในสาขาวิชาชีพด้านครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เนื่องจากในปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีมีการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสำหรับวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์
2. พัฒนาองค์ประกอบของสมรรถนะและตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์
3. สร้างแบบวัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์
4. ประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency)

1.1 การศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency) ของประเทศไทย และต่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศที่มีสมรรถนะด้านการศึกษาดีเด่น เช่น ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น

1.2 การจัดทำกรอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency) ภายใต้อาณัติการเรียนรู้ของ Bloom (1959)

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1. ประชากร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์และบัณฑิตครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ในประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่เปิดสอนวิชาด้านครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ 3 ประเภท ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยของรัฐ (2) มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ และ (3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ในประเทศไทย จำนวน 400 คน จากวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

3. ด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบสมรรถนะ 12 ด้าน และตัวบ่งชี้ 83 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยทราบสถานะของนักศึกษาครูด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) จิตพิสัย (affective domain) และทักษะ

พิสัย (psychomotor domain) ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ และจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมตามระดับสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งในระดับปฏิบัติการ ระดับบริหาร และเตรียมความพร้อมการวางแผนนโยบายระดับชาติ เพื่อแก้ปัญหาหลักสูตร และการวัดผลไม่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา เพื่อแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงข้อสอบมาตรฐานระดับชาติ เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหา และพัฒนาการบริหารบุคลากรครูขาดประสิทธิภาพในทุกช่วงวิชาชีพ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (competency)

ความหมายของสมรรถนะ

National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (NIDTEP) (2012) กล่าวถึงคำจำกัดความของสมรรถนะ โดยสรุป หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลทางด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และคุณลักษณะ คุณธรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการประเมินสมรรถนะเป็นกระบวนการประเมินค่าเพื่อหาคุณภาพของความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และบุคลิกลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทางพฤติกรรม การปฏิบัติสำหรับเป็นข้อมูลนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด เพื่อดำเนินการพัฒนาบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการ และเป้าหมายขององค์กร

Silpakorn University (2012) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ โดยสรุปว่า เป็นการสร้าง หรือการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติโดยผ่านประสบการณ์ การรับรู้ ปรับปรุง เพิ่มพูนความชำนาญ และเจตคติที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ความหมายของสมรรถนะ (competency) หมายถึง องค์ประกอบด้านความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และเจตคติ (attitude)

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (definition of pedagogical competence)

Sivapalan (2017) ให้ความหมายโดยสรุปของ Pedagogical Competence ว่าเป็นความรับผิดชอบของครูที่ต้องสนับสนุนผู้เรียน มีการสื่อสารที่ดีกับผู้เรียน สามารถสื่อสารวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ ตระหนักถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอน หรือกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องได้ เลือกใช้วิธีการสอนจากการวิจัย เน้นการเรียนรู้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เตรียมประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เปิดโอกาสการสื่อสาร 2 ทางกับผู้เรียนทั้งในระหว่างเรียน และหลังเรียน

Society of Certified Adjunct Faculty Educator (2011) ได้นำเสนอ 10 สมรรถนะหลักที่สำคัญ และมีผลต่อวิชาชีพของนักการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้จากการวิจัยโดยวิธีการสังเกตการณ์ ปฏิบัติการในชั้นเรียนมากกว่า 300 หลักสูตร ดำเนินการโดย Santopoalo ร่วมกับการอภิปรายเชิงลึก (in-depth discussions) กับคณาจารย์และผู้บริหาร ในระดับอุดมศึกษาที่ร่วมเป็นคณะทำงาน จนสามารถกำหนด SoCAFE 10 สมรรถนะหลักเพื่อเป็นแบบในการยึดถือในการปฏิบัติในวิชาชีพครูสำหรับบริบทในห้องเรียน (classroom) หรือการศึกษาทางไกล (distance learning) ประกอบด้วย (1) การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาการสอนที่จำเป็น (2) การจัดหลักสูตรที่เน้นวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผลที่สนับสนุนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในระดับเทียบเท่าอุดมศึกษา (3) จัดสภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (4) ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมในการดึงดูดผู้เรียน และบรรลุผลตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ (5) ปรับรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อรองรับผู้เรียนที่แตกต่างกัน

(6) มีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบอย่างมีประสิทธิภาพกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายหรือแตกต่างกัน (7) การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ (8) เปิดโอกาสผู้เรียนเสนอแนะเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (9) เลือกใช้วิธีการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสมของผู้เรียน และ (10) นำผลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอน

สรุปความหมายและแนวคิดของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency) ทั้งของไทยและต่างประเทศต่างมีความสอดคล้องในประเด็นสำคัญของครูที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามบริบทที่ผู้เรียนมีความหลากหลาย การใช้กลยุทธ์การสอน เทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การค้นคว้าหาคำตอบ แก้ไขปัญหา สร้างสมมติฐานด้วยตนเอง ร่วมกับกลุ่ม ร่วมกับครูในเชิงสร้างสรรค์ ความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากครูที่เน้นผลการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียนแต่ละคน

การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย

Jiravarapong (2010) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency) โดยเน้นเฉพาะระดับความรู้ (knowledge) ดังนี้ โดยมีองค์ประกอบของ TPACK ที่นำมาบูรณาการ 3 ส่วน คือ (1) ความรู้ด้านเนื้อหา (content knowledge) (2) ความรู้ด้านศิลปะการสอน (pedagogical knowledge) และ (3) ความรู้ด้านเทคโนโลยี (technological knowledge)

จากความสำคัญของสมรรถนะวิชาชีพครูที่ต้องการให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้อย่าง

สอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และตัวบ่งชี้ที่สำคัญอีกตัวก็คือ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21

หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

หลักสูตรที่สอนด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน หรือ Pedagogy Competency ของคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ของไทยในปัจจุบันเน้นสมรรถนะครูที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้และปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

Dejakupt and Yindeesuk (2016) นำเสนอกรณีตัวอย่างในการจัดการเรียนรู้รายวิชาด้านโครงงานและสืบสอบความรู้ ซึ่งสาระของรายวิชาจะเน้นกระบวนการทำโครงงานหรือทำการวิจัยและการสืบสอบหาความรู้ ชื่อ รายวิชาเพิ่มเติมการสื่อสารและการนำเสนอโครงการ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนสร้างความรู้เองโดยกระบวนการเรียนรู้ เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้กระบวนการสืบสอบและกระบวนการทำโครงการ กระบวนการวิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมาย กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการสร้างสิ่งประดิษฐ์

แนวความคิดเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Joyce, Weil, & Calhoun, 2015)) อันสอดคล้องกับหลักการของ Group Investigation จากแนวคิดพื้นฐานของ Dewey (1916) ซึ่งผู้เรียนจะถูกจัดการให้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ของการจัดการเรียนการสอนไปสู่ Problem solving group ที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา และการสอนผู้เรียนตามขั้นตอน

ของประชาธิปไตย (democratic procedure) และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ผ่านกระบวนการเรียนรู้สืบเสาะแสวงหาคำตอบของผู้เรียน (inquiry) สิ่งสำคัญที่ต้องมี คือ การพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจมุมมองของผู้อื่น ร่วมกับการแบ่งปันในกลุ่ม

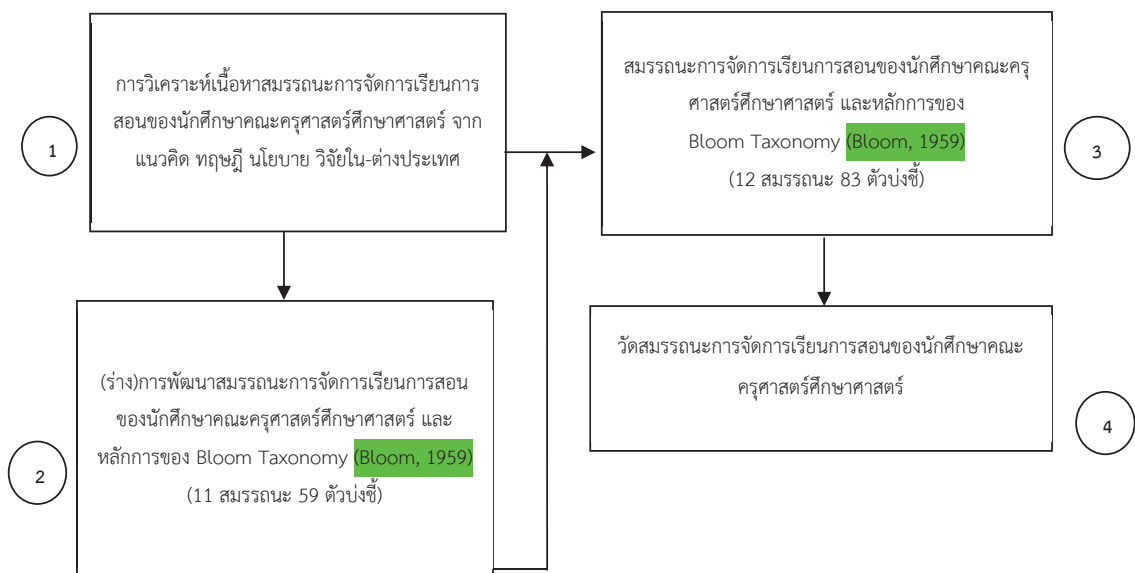
ทฤษฎีด้านการเรียนรู้

ทฤษฎีด้านการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่เชื่อมโยงด้านการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งในงานวิจัยนี้ ในวัตถุประสงค์ต้องการพัฒนาสมรรถนะ และตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งผ่านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และผ่านการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ โดยงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการวัดสมรรถนะ ที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ ที่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้ผ่านการศึกษาและรับการบ่มเพาะในคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งสมรรถนะดังกล่าวมีความจำเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการประกอบวิชาชีพในสายงานครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการวิเคราะห์พฤติกรรมหลังการเรียนรู้ในระบบการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการของ Bloom (1959) เพื่อวัดพฤติกรรมหลังการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายจากการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญโดยสรุปว่า เมื่อมนุษย์ได้รับการศึกษา หรือรับการอบรมแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม หลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว ซึ่งจะแสดงออกด้วยพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของนักการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนใน 3 ด้าน ซึ่งแนวคิดนี้ยังนำไปสู่การวัดและประเมินผลตามคู่มือ Taxonomy of Educational Objectives ของ Bloom (1959) ที่มุ่งเน้นการประเมิน 3 ด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาแบบวัดที่เน้นการวัดเพื่อประเมิน

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนตามการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษา รวบรวม แนวคิด นิยามสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (pedagogy competency) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์สมรรถนะร่วมกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทฤษฎีการเรียนรู้ รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ประเภทสถาบันที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับสมรรถนะของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ทั้ง 12 ด้าน และระดับกลุ่มสมรรถนะ 3 กลุ่ม สมรรถนะของนักศึกษาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ทั้ง 12 ด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ระดับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 กลุ่ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาดของประชากร (N) เท่ากับ α ณ ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม (Yamane, 1967) เป็นจำนวน 400 คน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่ง

นักศึกษาชั้นปีที่ 5 และบัณฑิตครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เป็น 3 กลุ่มตามประเภทสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยรัฐ 80 คน มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ 80 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ 240 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบ วัดสมรรถนะตามการรับรู้ของตนเองด้านการจัดการ เรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ประเภทสเกลแบบช่วง 5 ระดับ มีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.987

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะด้านการ จัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยกรอบสมรรถนะรวม 12 ด้าน และตัวบ่งชี้ ที่พัฒนาโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom Taxonomy (Bloom, 1959) สามารถจำแนกระดับ สมรรถนะได้ 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 83 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย กลุ่มสมรรถนะด้านความรู้ หรือพุทธิพิสัย (cognitive domain) กลุ่มสมรรถนะด้านเจตคติ หรือ จิตพิสัย (affective domain) และกลุ่มสมรรถนะด้าน ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ซึ่งประกอบด้วย ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านการวิเคราะห์และพัฒนา หลักสูตร/รายวิชา จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 2 สมรรถนะด้าน การวิเคราะห์ผู้เรียน จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 3 สมรรถนะ ด้านการจัดการเนื้อหา/สาระ จำนวน 3 ข้อ ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการจัดสภาพการเรียนรู้ จำนวน 13 ข้อ ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการเลือกใช้วิธี สอน จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 7 สมรรถนะด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านที่ 8 สมรรถนะด้าน การจัดกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 9 มโนทัศน์การ เรียนรู้และพัฒนาตนเองของครู จำนวน 10 ข้อ ด้านที่

10 สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านที่ 11 สมรรถนะด้านการสื่อสารกับผู้ปกครอง และชุมชน จำนวน 3 ข้อ และ ด้านที่ 12 สมรรถนะ ด้านภาษาและวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ

2. ผลการวัดสมรรถนะ 12 ด้าน พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีสมรรถนะด้านภาษาและวัฒนธรรมมาก ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมาเป็นด้าน การสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ด้านนี้กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะอยู่ใน ระดับสูง และด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 รองลงมา เป็นด้านการการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร/รายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะใน ด้านนี้น้อยที่สุด

3. ผลการวัดระดับสมรรถนะตามหลัก Boom Taxonomy 3 ระดับ ดังนี้ (1)ระดับพุทธิพิสัย พบว่า ระดับสมรรถนะพุทธิพิสัยของนักศึกษาครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 จัดอยู่ใน ระดับสูง โดยมีสมรรถนะระดับพุทธิพิสัยสูงสุดเรียง ตามลำดับด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 3.39 รองลงมาเป็นสมรรถนะด้านการเลือกใช้วิธี สอน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 สมรรถนะด้านมโนทัศน์การ เรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 และ สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 เท่ากัน และด้านการเลือกใช้วิธีสอน ค่าเฉลี่ย 3.36 ส่วนสมรรถนะด้านการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร/ รายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในระดับพุทธิพิสัย คือ 3.26 (2)ระดับจิตพิสัย พบว่า ระดับสมรรถนะจิตพิสัยของ นักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.45 จัดอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถนะระดับจิตพิสัย สูงสุดเรียงตามลำดับคือ ด้านการสื่อสารกับผู้ปกครอง และชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 รองลงมาเป็นสมรรถนะ

ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.56 และสมรรถนะด้านมโนทัศน์การเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของครู ค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนสมรรถนะด้านการจัดสภาพการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในระดับจิตพิสัย คือ 3.45 และ (3) ระดับทักษะพิสัย พบว่า ระดับสมรรถนะทักษะพิสัยของนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ภาควิชา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.38 จัดอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถนะระดับทักษะพิสัยสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านภาษาและวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 รองลงมาเป็นสมรรถนะด้านการสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 และสมรรถนะด้านมโนทัศน์การเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของครู ค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนสมรรถนะด้านการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร/รายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในระดับทักษะพิสัย คือ 3.20

4. ผลการเปรียบเทียบสถิติเชิงอนุมาน พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่ศึกษาในประเภทสถาบันที่แตกต่างกันมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันแตกต่างกันทั้ง 12 ด้าน และทั้ง 3 ระดับ โดยนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐมีสมรรถนะโดยรวมน้อยกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่ศึกษาในประเภทสถาบันที่แตกต่างกันมีระดับสมรรถนะแตกต่างกันทั้งที่ค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 12 ด้าน พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 12 ด้านมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมรรถนะที่ 4 ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะที่ 6 ด้านการเลือกใช้วิธีสอนมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .828 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง และสมรรถนะด้านที่ 3 การจัดการเนื้อหา/สาระ มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะ

ด้านที่ 12 น้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .434 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 ระดับ พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 ระดับ มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมรรถนะระดับพุทธิพิสัยมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะระดับทักษะพิสัยมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .966 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง รองลงมาคือ สมรรถนะระดับจิตพิสัยมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะระดับทักษะพิสัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .945 และสมรรถนะระดับพุทธิพิสัยมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะระดับจิตพิสัยน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .937 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงเช่นกัน

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ จำนวน 12 ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sivapalan (2017) ที่ศึกษาสมรรถนะด้าน Pedagogical Competence โดยสรุป ดังนี้ (1) ครูที่ต้องสนับสนุนผู้เรียน (2) สามารถสื่อสารวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ (3) เลือกใช้วิธีการสอนตามแนวทางที่พิสูจน์ได้จากการวิจัย และ (4) สร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน ให้เวลาหรือโอกาสผู้เรียน มีข้อเสนอแนะย้อนกลับ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Society of Certified Adjunct Faculty Educator (2011) ศึกษาหาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนในบริบทห้องเรียน และการศึกษาทางไกล จำนวน 300 หลักสูตร จนสามารถสรุปผลการทำวิจัยจากการอภิปรายเชิงลึก (in-depth discussions)

ร่วมกับการสังเกตห้องเรียนและทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่จำเป็นในการสอน ด้านที่ 2 การจัดหลักสูตรที่เน้นวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผล ด้านที่ 3 จัดสภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านที่ 4 ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมเน้นเป้าหมาย ด้านที่ 5 ปรับรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อรองรับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ด้านที่ 6 มีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบอย่างมีประสิทธิภาพกับกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่างกัน ด้านที่ 7 การนำเทคโนโลยีมาร่วมสนับสนุนกับการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 8 ให้ออกาสผู้เรียนเสนอแนะเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านที่ 9 เลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านที่ 10 นำผลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอีกหลายท่าน เช่น Yulianti (2012) สรุปว่า สมรรถนะด้านการสอน (pedagogical) มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน เพราะมีส่วนสนับสนุนผู้เรียนด้านศักยภาพในการเรียนรู้ (academic potential) ได้ เช่น ครุมีบุคลิกภาพ (personality) และมีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และครุมีความสามารถพัฒนาและใช้วัสดุการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตามลักษณะของผู้เรียน

การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยอ้างอิงการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom Taxonomy (Bloom, 1959) โดยสามารถจำแนกสมรรถนะได้ 3 กลุ่ม 83 ตัวบ่งชี้ อันประกอบด้วยกลุ่มสมรรถนะด้านความรู้ หรือ พุทธิพิสัย (cognitive domain) จำนวน 19 ตัวบ่งชี้ กลุ่มสมรรถนะด้านเจตคติ หรือจิตพิสัย (affective domain) จำนวน 28 ตัวบ่งชี้ และกลุ่มสมรรถนะด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) จำนวน 36 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสำหรับ Group Investigation (GI) (Joyce et al., 2015) ร่วมกับแนวคิดพื้นฐานของ Deweys (1916) ด้านการจัดการเรียนการสอนไปสู่ Problem solving group ที่จะช่วยแก้ปัญหาด้านการศึกษา และการสอนผู้เรียนตามขั้นตอนของประชาธิปไตย (Democratic Procedure) และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (scientific method) ผ่านกระบวนการเรียนรู้สืบเสาะแสวงหาคำตอบของผู้เรียน (inquiry) ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเผชิญหน้ากับปัญหา และแสวงหาคำตอบผ่านกระบวนการกลุ่ม ความสำคัญของกลุ่ม (group investigation) โดยผู้เรียนต้องมี 2 บทบาท คือ ผู้เข้าร่วม และผู้สังเกตการณ์ หรือเป็นกระบวนการทางสังคม และกระบวนการส่วนบุคคล เพราะระบบสังคม (social system) คือรากฐานของกระบวนการประชาธิปไตย (democratic process) และการตัดสินใจของกลุ่ม (group decision) ดังนั้น ครุจึงมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก (facilitative role) ของกระบวนการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะ

1. เป็นกรอบการกำหนดเกณฑ์ในการวัด หรือ เกณฑ์การทดสอบ รวมทั้งศึกษาหามาตรฐานกลางด้านสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพครู
2. โครงการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ หรือการวัดผลส่วนกลาง ด้านสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยเนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเกณฑ์วัดผลเฉพาะที่สอดคล้องกับวิชาชีพครู
3. นำผลจากสภาพปัจจุบันเป็นแนวทางพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน และพัฒนานักศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ รวมถึงคณะวิชาอื่นๆ ที่ประสงค์ต่อยอดและปฏิบัติงานในสายวิชาชีพครู ทั้งภาพรวม

และรายโมดูล ที่สามารถนำเข้าไปสู่กระบวนการพัฒนา ต่อเนื่อง

4. วิชาชีพครูควรมีทักษะด้านภาษา เช่น ภาษา อังกฤษ คอมพิวเตอร์ ภาษาไทย รวมทั้งทักษะการ สื่อสาร ทักษะการสืบค้น การใช้งาน และจรรยาบรรณ การใช้สารสนเทศ เสริมผลสัมฤทธิ์ของสมรรถนะการ จัดการเรียนการสอนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสาร ซึ่งเป็น 1 ใน 12 ด้านของสมรรถนะการ จัดการเรียนการสอนสำหรับงานวิจัยนี้

5. รูปแบบการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ไม่จำเป็นต้อง เรียงลำดับสมรรถนะด้านที่ 1-12 เนื่องจากข้อค้น พบจากงานวิจัยนี้ แสดงให้เห็นชัดเจนว่าสมรรถนะทุกๆ ด้าน ต่างมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

References

- Bloom, B. (1959). Bloom's taxonomy: *Learning domains*. Retrieved from <https://www.businessballs.com/self-awareness/blooms-taxonomy>
- Dejakupt, P., & Yindeesuk, P. (2016). *Learning management in the 21st Century*. Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Dewey, J. (1916). *Democracy and Education: An introduction to the philosophy of education*. The Free Press.
- Gedsero, S. (2009). *A Study of Problem and Requirement on Traniner's Competency of Department of Skill Development, Minister of labor*. Thesis Master of Science in Industrial Education, King Mongkut's University of Technology Thonburi. [In Thai]
- Jiravarapong, P. (2010). ICT integration for teachers. *Journal of Education Naresuan University*, 12(2), 157-167. [In Thai]
- Joyce, B. R., Weil, M., & Calhoun, E. (2015). *Models of teaching* (9th ed.). Pearson Education.
- National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (NIDTEP). (2012). *Development of teachers and educational personnel*. Retrieved from <http://www.nidtep.go.th/2019/index.php> [In Thai]
- Office of the Education Council. (2018). *IMD world competitiveness yearbook 2018*. Retrieved from <http://backoffice.onec.go.th/uploaded2/Outstand/201806/IMD2018.pdf> [In Thai]
- Paje, S. (2010). *Teachers development under the Educational Reformation Performance in the Second Decade (2009-2018)*. Retrieved from http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2012/7/1860_5273.pdf [In Thai]
- Silpakorn University. (2012). *Bureau of academic service*. Silpakorn University, Faculty of Management Science. [In Thai]
- Sivapalan. (2017). *Ethics for university teachers*. Retrieved from <http://slideplayer.com/slide/1493183>
- Society of Certified Adjunct Faculty Educator. (2011). *Core competencies*. Retrieved from <https://www.eclearningil.org/hero/resources/society-certified-adjunct-faculty-educators-core-competencies>
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. Harper and Row.
- Yulianti, F. (2012). Teaching english vocabulary to elementary school-aged children through a modified hop-scotch game named portek (portable engklek). *English Education Journal*, 2(2), 195-205.